

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z odwołania R. W. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy na skutek odwołania R. W. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 9 kwietnia 2015 r., znak (...) -SER- (...):

I/ zmienił zaskarżoną decyzję i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz R. W. (1) kwotę 2271 zł tytułem wyrównania jednorazowego odszkodowania za dalsze 3 % uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 19 sierpnia 2013 r.,

II/ zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz R. W. (1) kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 19 sierpnia 2013 r. R. W. uległ wypadkowi przy pracy - utracił kontrolę nad pojazdem w trakcie wykonywania ćwiczenia na nawierzchni imitującej poślizg, w wyniku czego doznał urazu kręgosłupa oraz głowy.

Na skutek powyższego wypadku wnioskodawca doznał urazu głowy oraz kręgosłupa szyjnego bez organicznych powikłań ze strony układu nerwowego. Nie utracił przytomności. Bezpośrednio po wypadku rozpoznano skręcenie i naderwanie odcinka szyjnego kręgosłupa, powierzchowny uraz głowy. W badaniu TK głowy nie stwierdzono zmian pourazowych. W badaniu RTG kręgosłupa szyjnego opisano zniesienie lordozy szyjnej bez świeżych zmian pourazowych. W dalszym toku leczenia nie opisywano zmian ze strony korzeni rdzeniowych szyjnych. W przeprowadzonym przez biegłego badaniu neurologicznym nie stwierdzono objawów ubytkowych. Na skutek powyższego urazu wnioskodawca doznał 5 % uszczerbku na zdrowiu według poz. 94 c. „tabeli uszczerbkowej”.

W zakresie zdrowia psychicznego u wnioskodawcy stwierdza się zaburzenia adaptacyjne.

Uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy w sferze zdrowia psychicznego według poz. 10 A wynosi 5 %. Na ten uszczerbek składają się zarówno zaburzenia związane z wypadkiem komunikacyjnym jak również z utratą pracy w 2014 r. Zaburzenia związane z wypadkiem komunikacyjnym powodują 3 % uszczerbku na zdrowiu.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd Rejonowy oparł się na opiniach biegłych sądowych lekarza neurologa oraz psychiatry K. K., natomiast pominął opinię biegłej W. w zakresie wniosku końcowego biegłej. Po wysłuchaniu wnioskodawcy na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2016 r. Sąd doszedł do przekonania, że opinia biegłej K. jest bardziej miarodajna dla rozpoznania sprawy. Wnioskodawca wskazał, że po wypadku cierpiał na zaburzenia snu oraz lęki związane z prowadzeniem pojazdu. Bezsprzecznie w wyniku wypadku doznał również powierzchownego urazu głowy. Uczciwie przyznał, że w tamtym okresie miał również problemy osobiste oraz zawodowe. Nie zatajał korzystania z pomocy psychologicznej w 2012 r. w związku z rozpadem rodziny. Okoliczność, że wnioskodawca podjął leczenie psychiatryczne dopiero 15 miesięcy po wypadku, co uwypukliła biegła W., jest w ocenie Sądu Rejonowego nieistotna. Trzeba bowiem mieć na względzie, że nie mamy tu do czynienia z nasilonymi dolegliwościami (uszczerbek na zdrowiu oceniono ostatecznie na 3 %). Możliwym jest zatem, że wnioskodawca starał się z nimi uporać sam, a pomocy poszukiwał dopiero w chwili gdy uległy one nasileniu w związku z utratą pracy. W swojej opinii biegła W. również wskazała, że adaptacyjne zaburzenia nastroju są wtórne do zaburzeń narządu ruchu i sytuacji życiowej (utrata pracy). Tym samym opinia biegłej K., że na uszczerbek na zdrowiu psychicznym wnioskodawcy złożyły się zarówno doznane na skutek wypadku urazy jak i sytuacja osobista ubezpieczonego jest logiczna.

Reasumując, wątpliwości co do związku uszczerbku na zdrowiu psychicznym wnioskodawcy ze spornym wypadkiem, jakie bezsprzecznie powstały, w okolicznościach tej sprawy należy jednak rozstrzygać na korzyść odwołującego się.

Nie było zatem potrzeby, zdaniem Sądu Rejonowego, uzupełniania opinii wydanej przez biegłą W., ani tym bardziej zasięgnięcia opinii kolejnego biegłego tej samej specjalności.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r., nr 199, poz. 1673 ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 3. ust. 1 cytowanej ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagłe -zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą.

Natomiast zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

W myśl art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe odszkodowanie w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia.

Stosownie do treści par. 8 ust. 1, 2 oraz 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974) lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia. jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania. Jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz orzecznik ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej.

Jak wynika z dokonanych ustaleń na skutek wypadku przy pracy wnioskodawca doznał 5 % uszczerbku na zdrowiu według poz. 94 c tabeli stanowiącej załącznik do powołanego Rozporządzenia z dnia 18 grudnia 2002 r. i w tym zakresie odszkodowanie otrzymał.

Nadto wnioskodawca doznał uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 3 % według pkt. 10 A „tabeli uszczerbkowej”, dotyczącym zaburzeń adaptacyjnych będących następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...), utrwalonych nerwic związanych z urazem czaszkowo mózgowym.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 477 (14) par. 1 KPC.

O kosztach orzeczono na podstawie obowiązującego w dacie wytoczenia sprawy art. 98 k. p. c. w związku z par. 2 ust. 1 i 2, par. 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Sąd uznał, że stopień skomplikowania sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika urzędu uzasadnia przyznanie dwukrotnej stawki minimalnej.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, który zaskarżył wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku bez

wyjaśnienia istotnych dla rozpoznania sprawy okoliczności i w wyniku tego ustalenie, iż

ubezpieczony doznał dodatkowo 3% uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy. Skarżący zarzucił przedmiotowemu wyrokowi sądu I instancji błędne ustalenie stanu faktycznego, który pozostaje w sprzeczności z treścią zebranego materiału dowodowego oraz nie wyjaśnienie wszystkich istotnych dla rozpoznania sprawy okoliczności. Skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie w tym zakresie odwołania od decyzji z dnia 9.04.2015 r.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

U wnioskodawcy rozpoznano przebyte zaburzenia adaptacyjne. Z punktu widzenia psychiatry w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 19.08.2013 r u wnioskodawcy nastąpił długotrwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym i wynosi 3 % - per analogiam wg. pkt. 10 a. Historia choroby wskazuje na zaburzenia adaptacyjne, w trakcie pierwszej wizyty podawał, że ma lęki nocne, jest bardzo nerwowy, ma zaburzenia snu, po zastosowanym leczeniu zaburzenia adaptacyjne stopniowo ustąpiły. Zaburzenia adaptacyjne były związane z sytuacją stresową jaką był wypadek przy pracy, i doznany powierzchownym urazem głowy oraz urazem ciała oraz utratą pracy. Zaburzenia te spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu . Biorąc pod uwagę nasilenie zaburzeń adaptacyjnych oraz pomniejszając o zaburzenia związane z utratą pracy, długotrwały uszczerbek na zdrowiu w zakresie stanu psychicznego związany z wypadkiem przy pracy wynosi ostatecznie 3 %.

/pisemna opinia biegłego psychiatry K. K. – k. 140, 141, k. 169/

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, skutkujących koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Z kolei art. 278 § 1 k.p.c. stanowi, iż dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków

końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwe jest, że ocena stopnia uszczerbku na zdrowiu wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego lekarza psychiatrii (dr. K.), uznając ją za bardziej miarodajną w zakresie ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu. W zakresie spornego uszczerbku z punktu widzenia psychiatrycznego biegła w oparciu o dokumentację medyczną zgromadzoną w sprawie oraz przedmiotowe badanie wnioskodawcy stwierdziła, iż ze względu na zaburzenia o charakterze adaptacyjnym – per analogiam należy zastosować pkt. 10 a tabeli uszczerbkowej a uszczerbek na zdrowiu określić na poziomie 3 % , uwzględniając w tym także okoliczności o charakterze osobistym wpływające także na stan psychiczny wnioskodawcy.

Konsekwencją rozbieżności między dwoma opiniami biegłych psychiatrów, było dopuszczenie dowodu z opinii trzeciego biegłego tej specjalności, który potwierdził ustalenia opinii biegłego, stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Na jej podstawie ustalono, że u wnioskodawcy rozpoznano przebyte zaburzenia adaptacyjne. Z punktu widzenia psychiatrii w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 19.08.2013 r u wnioskodawcy nastąpił długotrwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym i wynosi 3 % - per analogiam wg. pkt. 10 a. Historia choroby wskazuje na zaburzenia adaptacyjne, w trakcie pierwszej wizyty podawał, że ma lęki nocne, jest bardzo nerwowy, ma zaburzenia snu, po zastosowanym leczeniu zaburzenia adaptacyjne stopniowo ustąpiły. Zaburzenia adaptacyjne były związane z sytuacją stresową jaką był wypadek przy pracy, i doznany powierzchownym urazem głowy oraz urazem ciała oraz utratą pracy. Zaburzenia te spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu . Biorąc pod uwagę nasilenie zaburzeń adaptacyjnych oraz pomniejszając o zaburzenia związane z utratą pracy, długotrwały uszczerbek na zdrowiu w zakresie stanu psychicznego związany z wypadkiem przy pracy wynosi ostatecznie 3 %.

W ocenie Sądu opinia biegłego psychiatry (dr K.) jest pełna, logiczna i opowiada zakreślonej tezie dowodowej. Biegły bezpośrednio odniósł się do rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń i w sposób jasny uzasadnił dlaczego uszczerbek na zdrowiu został określony na poziomie 3%. W związku z tym brak jest podstaw do podważenia opinii wskazanego biegłego. Ostatecznie opinia ta potwierdziła także końcowe wnioski opinii biegłego psychiatry – dr K..

Sąd nie uwzględnił kolejnego wniosku pełnomocnika ZUS dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej specjalności, bowiem oprócz opinii podstawowej została sporządzona opinia uzupełniająca, które w ocenie Sądu w sposób dostateczny wyjaśniły wszystkie zastrzeżenia organu rentowego. Biegły odniósł się do badania podmiotowego i przedmiotowego, procesu leczenia i dokumentacji medycznej, kryteriów określenia uszczerbku na zdrowiu.

Podkreślić należy, iż żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51). Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia bowiem potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.). Natomiast dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wniosków Sądu Rejonowego opartych na opinii powołanego biegłego psychiatry – dr K. i stwierdzenia, iż nie odzwierciedlała ona stanu zdrowia wnioskodawcy. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Rozważył cały zebrany w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie trafnie wywiódł, iż wnioskodawca doznał dodatkowo 3 % uszczerbku na zdrowiu. Natomiast twierdzenia skarżącego, poparte tylko i wyłącznie subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności

dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opiniami biegłych nie mogły przynieść spodziewanego przez skarżącą skutku procesowego.

Reasumując, żaden z zarzutów apelacyjnych nie okazał się zasadny. Wyrok Sądu Rejonowego w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego za II instancję Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1, § 9 ust. 2 rozporządzenia MS z dnia 22.10.2015 r w sprawie opłat za czynności adwokackie /Dz.U. 2015 poz. 1800 z późn. zm. w brzmieniu obowiązującym w dniu wpływu akt do SO w Łodzi/

Przewodnicząca: Sędziowie: